

АВТОРСКА СПРАВКА и РЕЗЮМЕТА

за научните трудове

на гл.ас. д-р Борис Петров Ангелов, дм

Относно: Участие в конкурс за академична длъжност „доцент” в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, научна специалност „Педиатрия“, обявен в ДВ, бр. 55/08.07.2025 г. за нуждите на Бургаски държавен университет „Проф. д-р Асен Златаров“

Публикационната ми дейност е в пълно съответствие с областта на висшето образование, професионалното направление и научната специалност по обявения конкурс, като представените трудове обхващат както фундаментални, така и клинично-приложни изследвания в областта на педиатрията. Те отразяват дългогодишния ми научен и практически опит, свързан с диагностика, терапия и превенция на респираторни заболявания в детската възраст, както и с редки клинични случаи и иновативни подходи, включително прилагане на изкуствен интелект в медицинската диагностика. Публикациите ми са съобразени с националните и международните научни приоритети и представляват принос както за развитието на медицинската наука, така и за подобряване на клиничната практика в педиатрията.

Имам общо 16 научни труда, публикувани в списания с научно рецензиране или в сборници със сигнатура, с научен редактор и издателство, и съобразени с националната и университетската образователно-нормативна база за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности, от които: 1 монографичен труд, 1 книга на базата на защитен дисертационен труд, 2 публикации, реферирани и индексирани в Scopus и Web of Science, 12 публикации в нереферирани списания с научно рецензиране. Съавтор съм в раздел „Асматичен пристъп и бронхообструктивен синдром“ на учебно пособие „Препоръки за поведение при някои спешни състояния в педиатрията“, изд. на Медицински университет - Пловдив, 2021.

В настоящия конкурс участвам с 11 материала, от които: 1 самостоятелен монографичен труд, 1 публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, 2 научни публикации, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus; Web of Science), 6 публикации в нереферирани списания с научно рецензиране и в сборници с доклади от научни конференции и 1 учебно пособие в съавторство.

Прилагам справка за 11 цитирания в научни публикации, от които 1 в реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация и 10 в нереферирани списания с научно рецензиране.

Изследванията ми, с които участвам в настоящия конкурс са структурирани в следните **основни направления**:

I. Атипични бактериални пневмонии в детска възраст

На тази проблематика са посветени Монографията на тема: „Атипични бактериални пневмонии в детска възраст“ и публикации [3], [4], [8] и [9] от списък на публикациите за участие в конкурса.

Изследванията в това направление са свързани с етиологията, патогенезата, диагностичните предизвикателства и терапевтичните подходи при атипични бактериални пневмонии в педиатрията – заболявания, които често протичат с неспецифична клинична картина, забавена диагноза, повишен риск от усложнения и изискващи специфична терапия.

В монографичния труд [1] е представен систематичен и обстоен обзор на инфекциите, причинени от *Mycoplasma hominis*, *Chlamydia pneumoniae*, *Chlamydia psittaci*, *Coxiella burnetii*, *Legionella pneumophila* и *Francisella tularensis*. Трудът съчетава исторически данни, епидемиологични сведения, клинични прояви и диагностични методи, включително микробиологично и образно потвърждение. Обсъдени са белодробни и извънбелодробни усложнения, съвременни терапевтични схеми и проблемите, свързани с антибиотичната резистентност. Освен чисто теоретичен характер, трудът включва и практически насоки, подпомагащи вземането на клинични решения в ежедневната практика.

В публикация [3] е представен клиничен случай на белодробна форма на туларемия – рядка зооноза, която подчертава значението на ранната клинична подозрителност и необходимостта от използване на специфични серологични тестове. Този труд има практическа стойност, тъй като насочва вниманието към рядко срещани, но потенциално животозастрашаващи заболявания.

Съвместната международна разработка [4] предлага иновативен подход за ранна диагностика на пневмония при деца чрез използване на хибриден модел, комбиниращ конволуционни невронни мрежи с интуиционистки размити оценки. Резултатите от изследването демонстрират висока точност, чувствителност и надеждност, надминаващи традиционните методи за анализ на рентгенографии. Това проучване е принос в областта на прилагането на изкуствен интелект и медицинската информатика в педиатричната диагностика.

В статията „Атипичните пневмонии при деца. Клинични и диагностични аспекти“ ([8]) е направен обзор на съвременната литература, разглеждайки честите причинители, специфичните клинични прояви и трудностите при навременната диагноза. Авторвият анализ подчертава значението на молекулярната диагностика (PCR) като златен стандарт и нуждата от повишена клинична осведоменост сред педиатрите.

В публикация [9] е представена пневмоцистната пневмония при имунокомпрометирани деца, състояние, което изисква висока клинична подозрителност, бърза диагностика и адекватен терапевтичен подход. Акцентът е върху предизвикателствата в лечението и значението на профилактиката при рискови групи.

Така обединени, тези публикации представят комплексен подход от фундаментални теоретични и клинични анализи, преминаващ през казуистика и завършващ с въвеждането на съвременни технологични решения, включително изкуствен интелект, в диагностиката на пневмониите.

II. Чести респираторни заболявания в ранна детска възраст

Второто направление е посветено на широко разпространени, но социално и медицински значими заболявания, които са водеща причина за хоспитализации при кърмачета и малки деца. Тук попадат публикации [2], [5], [6] и [10], насочени към остър бронхиолит, RSV инфекциите и аспирацията на чужди тела.

Книгата „Терапевтични възможности при остър бронхиолит за деца до двегодишна възраст“ ([2]) представя резултатите от проспективно проучване на 90 пациенти. Тя анализира ефективността на различни терапевтични стратегии, динамиката на жизнените показатели и страничните ефекти, като предлага възрастово-специфични и икономически щадящи терапевтични алгоритми. Изследването има директно практическо приложение за оптимизация на лечението и създава база за национални препоръки в педиатричната практика.

Публикация [6] анализира клиничния профил на 168 пациенти с остър бронхиолит. Резултатите разкриват ключови клинични белези и усложнения, които подпомагат създаването на диагностично-лечебни алгоритми и допринасят за по-добро разбиране на хода на заболяването.

Публикация [10] разглежда RSV инфекцията като водеща причина за респираторни заболявания при деца под 2 години. Направеният ретроспективен анализ потвърждава устойчивата роля на RSV и подчертава необходимостта от постоянен епидемиологичен контрол и профилактични стратегии.

Събраните резултати в това направление създават солидна база за практико-приложни насоки, насочени към превенция, ранна диагностика и оптимизиране на терапевтичния подход при чести респираторни заболявания в детската възраст.

В публикация [5] е изследвана честотата и клиничната значимост на аспирациите на чужди тела, една от най-сериозните причини за остри респираторни инциденти в ранна възраст. Подчертано е значението на бързата диагностика, навременната намеса и профилактиката, като предлага конкретни препоръки за обучение на родители, учители и по-големи деца за оказване на първа помощ.

III. Други клинични аспекти в педиатрията

Към това направление се отнася публикацията „Vitamin B₁₂ Deficiency in Infants“ [7], в която е представен клиничен случай на 13-месечно дете с дефицит на витамин B₁₂, довел до мегалобластна анемия и неврологични прояви. Акцентът е върху рисковите фактори като нисък социално-икономически статус, изключително кърмене от майки вегетарианки и състояния, свързани с малабсорбция. Тази публикация разширява научните интереси на автора извън респираторните заболявания и подчертава значението на метаболитните и нутритивните проблеми в детска възраст.

Резюмета на научните публикации за участие в конкурса

1. **Ангелов Б.,** *Атипични бактериални пневмонии в детска възраст, Изд. Бургаски държавен университет „Проф. д-р Асен Златаров“, ISBN 978-619-7559-71-2, 2025*

Резюме: Монографията е посветена на атипичните бактериални пневмонии в детската възраст и разглежда систематизирано етиологията, патогенезата, клиничните прояви и диагностично-лечебния подход при инфекции, причинени от *Mycoplasma hominis*, *Chlamydia pneumoniae*, *Chlamydia psittaci*, *Coxiella burnetii*, *Legionella pneumophila* и *Francisella tularensis*.

В отделните глави са представени исторически сведения, данни за честота и разпространение, особености в клиничната картина, параклинични изследвания и образна диагностика. Подробно са разгледани методите за лабораторно и микробиологично потвърждение на инфекциите, възможностите за диференциална диагноза, както и белодробните и извънбелодробните усложнения. Специално внимание е отделено на терапевтичните подходи, проблемите на антибиотичната резистентност и профилактичните мерки.

Монографията включва и практически акценти, насочени към оптимизиране на диагностично-лечебния процес, както и клинични наблюдения, илюстриращи особеностите при протичането на тези заболявания.

Трудът предлага цялостен и структуриран поглед върху атипичните бактериални пневмонии в детската възраст, съчетавайки съвременни научни данни и практически насоки за медицинската практика.

Abstract: The monograph is devoted to atypical bacterial pneumonias in childhood and provides a systematic overview of the etiology, pathogenesis, clinical manifestations, and diagnostic and therapeutic approaches to infections caused by *Mycoplasma hominis*, *Chlamydia pneumoniae*, *Chlamydia psittaci*, *Coxiella burnetii*, *Legionella pneumophila*, and *Francisella tularensis*.

Each chapter presents historical data, prevalence and distribution, clinical features, paraclinical examinations, and imaging findings. Laboratory and microbiological confirmation methods, differential diagnostic possibilities, as well as pulmonary and extrapulmonary complications are described in detail. Special attention is given to therapeutic strategies, antibiotic resistance issues, and preventive measures.

The monograph also highlights practical aspects aimed at optimizing diagnostic and therapeutic processes, including clinical case observations illustrating the specific course of these diseases.

This work offers a comprehensive and structured perspective on atypical pneumonias in childhood, combining up-to-date scientific evidence with practical guidance for medical practice.

2. **Ангелов Б.,** *Терапевтични възможности при остър бронхиолит за деца до двегодишна възраст, Изд. •Балтика 2002•, ISBN 978-619-7353-79-2, 2024*

Резюме: Книгата се базира на дисертационния труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ - „Терапевтични възможности при остър бронхиолит за деца до двегодишна възраст“, е посветен на едно от най-честите и клинично значими заболявания в ранната детска възраст. Въз основа на проспективно наблюдателно проучване на 90 пациенти на възраст 0–24 месеца са анализирани социално-демографските и клинични характеристики, усложненията и ефектите от различни терапевтични подходи. Специално внимание е отделено на медикаментозното лечение, страничните ефекти и динамиката на жизнените показатели (O_2 сатурация, дихателна честота и др.) в различните възрастови групи. Авторът предлага възрастово-специфични и икономически щадящи терапевтични препоръки за повлияване на бронхообструктивния синдром. Книгата има висока практическа стойност за педиатри, детски пулмолози и общопрактикуващи лекари, тъй като обобщава актуални данни и предлага ефективни алгоритми за поведение в клиничната практика.

Abstract: The book is based on the dissertation work for the award of the educational and scientific degree „Doctor“ - “Therapeutic Options in Acute Bronchiolitis in Children up to Two Years of Age”. It focuses on one of the most common and clinically significant conditions in early childhood. Based on a prospective observational study of 90 patients aged 0–24 months, the work analyzes socio-demographic and clinical characteristics, disease complications, and the effectiveness of various therapeutic strategies. Special emphasis is placed on pharmacological treatment, side effects, and changes in vital parameters (oxygen saturation, respiratory rate, etc.) across different age groups. The author proposes age-specific and cost-effective recommendations for the management of bronchial obstruction. This book provides valuable practical guidance for pediatricians, pulmonologists, and general practitioners by summarizing up-to-date evidence and offering effective clinical management algorithms.

3. Кетев, К., Каравеликова, И., Миланова-Илиева, Д., Ангелов, Б. (2025). Белодробна форма на туларемия с представяне на клиничен случай. *General Medicine/Obsta Medicina*, ISSN 1311-1817, 27(1).

Резюме: Туларемията е инфекциозно заболяване, отнасящо се към групата на зоонозите, като протича с разнообразни клинични форми, в зависимост от органното засягане. В България е описана за първи път от Рангачев през 1952 г. и за последното десетилетие са регистрирани 34 случая. Представяме случай на 17-годишно момче с белодробна форма на туларемия. Пациентът се представя с хронична кашлица, фебрилитет, астеноадинамия, лимфаденомегалия. След серологично потвърждение на заболяването и започване на етиологично лечение, състоянието на пациента значително се подобрява. Този случай подчертава значението на внимателната клинична оценка и използването на специфични тестове за диагностика на редките инфекциозни заболявания като туларемията. Диагнозата на заболяването е предизвикателство за педиатрите, като всяко дете с протрахирана и тежко протичаща пневмония, неповлияваща се от стандартната терапия, е необходимо да бъде насочено към специализирано звено по детска пулмология. Неразпознаването на това рядко за нашите географски ширини заболяване може да доведе до летален изход.

Abstract: Tularemia is an infectious disease belonging to the group of zoonoses, presenting with diverse clinical forms depending on the affected organ system. In Bulgaria, it was first described by Rangachev in 1952, and 34 cases have been registered in the last decade. The authors present a case of a 17-yearold child with the pulmonary form of tularemia. The patient presented with chronic cough, fever, asthenodynamia, and lymphadenomegaly. After serological confirmation of the disease and initiation of etiological treatment, the patient's condition significantly improved. This case highlights the importance of thorough clinical evaluation and the use of specific tests for diagnosing rare infectious diseases like tularemia. Diagnosing tularemia presents a challenge for pediatricians. In children with prolonged and treatmentresistant pneumonia, timely referral to a specialized pulmonology department is crucial. Failure to recognize this rare disease in our geographic region may result in a fatal outcome.

4. Sotirov, S., Orozova, D., **Angelov, B.**, Sotirova, E., & Vylcheva, M. (2025). *Transforming Pediatric Healthcare with Generative AI: A Hybrid CNN Approach for Pneumonia Detection*. *Electronics*, 14(9), 1878. ISSN 20799292, <https://doi.org/10.3390/electronics14091878>

Резюме. Пневмонията е една от водещите причини за заболяемост и смъртност при децата, което прави ранното ѝ откриване от решаващо значение за ефективното лечение. Целта на настоящото изследване е разработването и оценката на хибридна дълбокообучаваща се рамка, която комбинира конволюционни невронни мрежи с интуиционистки размити оценки, за да повиши точността, чувствителността и надеждността при откриването на пневмония в детски рентгенографии на гръден кош. Основният акцент е върху използването на интуиционистки размити оценки. Хибридният модел интегрира мощните възможности за извличане на признаци на CNN с възможностите на интуиционистки неясна логика за работа

с неопределеност и вземане на решения. Чрез включването на размити оценки моделът е по-добре подготвен да се справя с двусмислие и аускултаторна находка в медицинските образни данни, което води до по-точна и надеждна диагностика на пневмонията. Експерименталните резултати върху набори от данни с детски рентгенографии демонстрират ефективността на предложения метод, като се постигат по-висока чувствителност и специфичност в сравнение с традиционните CNN подходи. Хибридната система постига класификационна точност от 94.93%, което потвърждава високата ѝ диагностична стойност. В заключение, този хибриден модел предлага обещаващ инструмент за подпомагане на медицинските специалисти в ранната и точна диагноза на пневмония при деца.

Abstract. Pneumonia is one of the leading causes of morbidity and mortality in children, making its early detection critical for effective treatment. The objective of this study is to develop and evaluate a hybrid deep learning framework that combines convolutional neural networks with intuitionistic fuzzy estimators to enhance the accuracy, sensitivity, and robustness of pneumonia detection in pediatric chest X-rays. The main background is the use of intuitionistic fuzzy estimators (IFE). The hybrid model integrates the powerful feature extraction capabilities of CNNs with the uncertainty handling and decision-making strengths of intuitionistic fuzzy logic. By incorporating an IFE, the model is better equipped to deal with ambiguity and noise in medical imaging data, resulting in more accurate and robust pneumonia detection. Experimental results on pediatric chest X-ray datasets demonstrate the effectiveness of the proposed method, achieving higher sensitivity and specificity compared to traditional CNN approaches. The hybrid system achieved a classification accuracy of 94.93%, confirming its strong diagnostic performance. In conclusion, this hybrid model offers a promising tool to assist healthcare professionals in the early and accurate diagnosis of pneumonia in children.

5. **Б. Ангелов**, *Чуждите тела в дихателните пътища в детската възраст, Бургаски медицински журнал, бр.1, 2024, ISSN: 2815-4649, 20-27*

Резюме. Попадането на чуждо тяло в дихателните пътища при деца е сериозен и често срещан проблем. Аспирацията на чужди тела е честа причина за остра, персистираща или рецидивираща респираторна симптоматика. Целта на проучването е да се изследва аспирацията на чуждо тяло в дихателните пътища при деца до 7 годишна възраст. Анализирани са публикации в Medline, PubMed, Google Scholar, Web of Science за проучвания, свързани с тематиката и е извършено наблюдателно проучване в Първо педиатрично отделение към УМБАЛ Бургас. Представени са обобщения относно клиничната картина, диагнозата, възможните усложнения, лечението. Направени са заключения, относно профилактиката за попадане на чуждо тяло в дихателните пътища при деца до 7 годишна възраст. Учители, родители, както и по-големи деца трябва да са обучени за оказване на помощ при „респираторна драма“.

Abstract. Foreign body in the esophagus in children is a serious and common problem. Aspiration of foreign bodies is a common cause of acute, persistent or relapsing respiratory symptoms. The purpose of the study is to examine the aspiration of a foreign body in the respiratory tract in children up to 7 years of age. Publications in Medline, PubMed, Google Scholar, Web of Science were analyzed for studies related to the topic and an observational study was carried out in the First Pediatric Department at UMBAL Burgas. Summaries of the clinical picture, diagnosis, possible complications, and treatment are presented. A conclusion has been drawn regarding the prevention of a foreign body entering the respiratory tract in children up to 7 years of age. Teachers, parents as well as older children should be trained in providing help in a "respiratory drama".

6. **Б. Ангелов**, *Клиничен профил на пациентите до две годишна възраст с остър бронхиолит, Управление и образование, Том 20 (6), 2024, ISSN 1312-6121, 59-63*

Резюме. В проучването е анализиран клиничният профил на 168 деца, диагностицирани с остър бронхиолит в Първа педиатрична клиника на УМБАЛ Бургас АД. Минималната възраст е 1 месец, а максималната – 24 месеца. Пациентите са разделени в четири възрастови групи. Изследвана е продължителността на инфекцията на горните дихателни пътища преди развитието на бронхообструктивен синдром, дните с клиника на остра вирусна инфекция преди появата на бронхообструктивен синдром, наличието на температура над 38.5°C, тахипнея, учестена сърдечна дейност, диспнея, цианоза като симптом на понижена оксигенация и др. Направени са изводи относно клиничния профил на пациентите и усложненията на заболяването.

Abstract. In the study the clinical profile of 168 children diagnosed with acute bronchiolitis in the First Pediatric Department of UMBAL Burgas AD is analyzed. The minimum age being 1 month and the maximum age being 24 months. Patients were divided into four age groups. The duration of the infection of the upper respiratory tract before the development of broncho-obstructive syndrome, the days with a clinic of acute viral infection before the appearance of broncho-obstructive syndrome, the presence of a temperature above 38.5°, tachypnea, rapid heart activity, dyspnea, cyanosis, as a symptom of decreased oxygenation, etc. Conclusions were made regarding the clinical profile of the patients and the complications of the disease.

7. *Karavelikova, I., K. Ketev, I. Minev, B. Angelov, M. Bosheva, (2025), Vitamin B₁₂ Deficiency in Infants, Clinical Research and Clinical Trials, 12(2); DOI:10.31579/2693-4779/258, ISSN 2693-4779*

Резюме: Витамин В12 е водоразтворим витамин с основни клетъчни функции. Основните източници за човека са храните от животински произход. Дефицитът на витамин В12 е по-често срещан в детска възраст, отколкото се смяташе досега. Клиничните симптоми при деца често са неспецифични и могат да включват мегалобластна анемия, изоставане в растежа, мускулна хипотония, раздразнителност или летаргия. Рискови фактори са семействата с нисък социално-икономически статус, изключително кърмените деца на майки вегетарианки, както и състояния, водещи до малабсорбция. Авторите представят клиничен случай на дете на 13 месеца с малнутриция и дефицит на витамин В12, довели до мегалобластна анемия и неврологични прояви, изразени в апатия и летаргия.

Abstract: Vitamin B12 is a water-soluble vitamin with essential cellular functions. The main sources for humans are foods of animal origin. Vitamin B12 deficiency is more common in childhood than previously recognised. Clinical symptoms in children are often non-specific and may include megaloblastic anaemia, failure to thrive, muscle hypotonia, irritability or lethargy. Risk factors include families of low socio-economic status, exclusively breastfed infants of vegetarian mothers, and conditions leading to malabsorption. The authors present a clinical case of a 13-month-old child with malnutrition and vitamin B12 deficiency resulting in megaloblastic anaemia and neurological involvement manifested by apathy and lethargy.

8. **Б. Ангелов**, *Атипичните пневмонии при деца. Клинични и диагностични аспекти. Black Sea Journal of Medicine and Public Health, ISSN: 2738-8654. Vol. 2, 2024, 72- 76*

Резюме: Атипичните пневмонии в детска възраст представляват диагностично и терапевтично предизвикателство поради разнообразната си етиология и често неспецифична клинична картина. За разлика от типичните бактериални пневмонии, те най-често се причиняват от *Mycoplasma pneumoniae*, *Chlamydia pneumoniae*, *Legionella pneumophila* и някои вируси, и могат да протичат с по-леки симптоми, които затрудняват навременната диагноза и лечение. Настоящото изследване има за цел да направи обзор и анализ на съвременната научна литература, свързана с клиничните и диагностичните особености на атипичните пневмонии

при деца. Проведен е структуриран литературен обзор в бази данни като PubMed, Scopus и Google Scholar. Включени са публикации от последните 10 години, фокусирани върху етиология, клинична картина, диагностични методи и лечение на атипични пневмонии в педиатричната практика. Най-чести причинители са *M. pneumoniae* и *C. pneumoniae*, особено при деца в училищна възраст. Клиничната картина обикновено включва продължителна суха кашлица, субфебрилитет и отпадналост, с минимална аускултаторна находка. Диагностиката често изисква използване на молекулярни методи като PCR, тъй като образните изследвания и серологията не са достатъчни. Макролидите остават лечение от първа линия, въпреки съобщенията за нарастваща резистентност. Навременното разпознаване и точна диагноза на атипичните пневмонии в детска възраст са от ключово значение за ефективната терапия. Повишената клинична осведоменост и използването на съвременни диагностични техники могат значително да подобрят и скъсят благоприятния им изход.

Abstract: Atypical pneumonias in children represent a diagnostic and therapeutic challenge due to their diverse etiology and often non-specific clinical presentation. Unlike typical bacterial pneumonias, they are frequently caused by pathogens such as *Mycoplasma pneumoniae*, *Chlamydia pneumoniae*, *Legionella pneumophila*, and certain viruses, and may present with milder symptoms that can delay diagnosis and treatment. This study aims to review and analyze the current scientific literature regarding the clinical and diagnostic characteristics of atypical pneumonias in pediatric patients. A structured literature review was conducted using scientific databases including PubMed, Scopus, and Google Scholar. Articles published in the last 10 years that focused on the etiology, clinical manifestations, diagnostic approaches, and treatment of atypical pneumonias in children were included. The most common causative agents identified were *M. pneumoniae* and *C. pneumoniae*, particularly in school-aged children. Clinical features typically include persistent dry cough, low-grade fever, and fatigue, with minimal auscultatory findings. Diagnosis often requires molecular testing such as PCR, as imaging and serology may not be definitive. Macrolide antibiotics remain the first-line therapy, although emerging resistance has been reported. Timely recognition and accurate diagnosis of atypical pneumonias in children are critical for effective treatment. Enhanced awareness among clinicians and the broader use of molecular diagnostics can significantly improve patient outcomes.

9. **Б. Ангелов**, Пневмоцистна пневмония при деца. Клинични и диагностични предизвикателства. *Black Sea Journal of Medicine and Public Health*, ISSN: 2738-8654. Vol. 3, 2024, 78-82

Резюме: Пневмоцистната пневмония (PCP), причинена от *Pneumocystis jirovecii*, представлява сериозна и често животозастрашаваща опортюнистична инфекция при деца с имунокомпрометирани състояния. Ранното ѝ разпознаване е затруднено поради неспецифичната клинична картина и бедна физикална находка. Настоящата статия има за цел да представи обзор на съвременната литература, относно клиничните и диагностичните аспекти на пневмоцистната пневмония при деца. Извършен е целенасочен литературен обзор в бази данни като PubMed, Scopus и Google Scholar, включващ статии от последните 15 години, свързани с етиология, клинично протичане, диагностика, лечение и профилактика на PCP в педиатричната популация. Най-често засегнати са деца с ХИВ инфекция, онкохематологични заболявания и трансплантирани пациенти. Клиничните прояви включват прогресираща диспнея, суха кашлица и хипоксемия, често при отсъствие на аускултаторна находка. Диагнозата се поставя чрез PCR или микроскопия върху дихателни проби. TMP-SMX е медикамент от първа линия, а кортикостероиди се използват при тежка хипоксемия. Профилактиката при рискови групи е ключова за превенция на инфекцията. Пневмоцистната пневмония изисква висока клинична подозрителност и своевременно използване на съвременни диагностични методи. Ранната терапия значително подобрява изхода от заболяването при деца с имунокомпрометирани състояния.

Abstract: Pneumocystis pneumonia (PCP), caused by *Pneumocystis jirovecii*, is a severe and potentially life-threatening opportunistic infection in immunocompromised children. Its early recognition is challenging due to non-specific clinical symptoms and poor physical findings. This article aims to review the current scientific literature regarding the clinical and diagnostic aspects of PCP in pediatric patients. A targeted literature review was conducted in databases such as PubMed, Scopus, and Google Scholar, including studies from the past 15 years focused on the etiology, clinical presentation, diagnosis, treatment, and prevention of PCP in children. The most affected groups include children with HIV, hematologic malignancies, and transplant recipients. Clinical symptoms often include progressive dyspnea, dry cough, and hypoxemia, with minimal auscultatory signs. Diagnosis relies on PCR or microscopic analysis of respiratory specimens. TMP-SMX is the first-line treatment, with corticosteroids added in cases of severe hypoxemia. Prophylaxis in high-risk groups plays a key role in prevention. PCP in children requires a high index of suspicion and prompt use of modern diagnostic tools. Early initiation of therapy significantly improves outcomes in immunocompromised pediatric patients.

10. **Б. Ангелов**, *Още ли е актуална RSV инфекцията?*, *Управление и образование* ISSN 1312-6121, *Медицина, фармация обществено здраве*, Vol 22(6), 2025, 11-15.

Резюме: RSV се счита за най-честата причина за инфекции на долните дихателни пътища през есенно-зимния сезон при деца под 2-годишна възраст. Беше извършен анализ на пациенти, лекувани в Първа педиатрична клиника за период от 4 месеца (януари – април). Случаите бяха сравнени по пол, възраст, тежест на клинично протичане и продължителност на болничния престой. Нашите резултати показват, че RSV остава водеща причина за респираторни инфекции в малката възраст и не отчита съществени промени в проследените параметри, отнесени към тези, публикувани в литературата.

Abstract: RSV is considered the most common cause of lower respiratory tract infections during the autumn-winter season in children under the age of 2. An analysis was conducted on patients treated in the First Pediatric Department (FPD) over a 4-month period (January - April). The cases were compared by gender, age, clinical diagnoses, and duration of hospital stay. Our results show, that RSV remains the leading cause of respiratory infections and there are no significant changes in the described parameters.

30.09.2025 г.

Подпис:

(гл.ас.д-р Борис Ангелов, дм)